

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК

(підпис)

Н.В.Руденко
(ініціали та прізвище)

01 вересня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗKОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПРАВОНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 13 Механічна інженерія, 14 Електрична інженерія, 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, 27 Транспорт

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 255 Озброєння та військова техніка, 272 Авіаційний транспорт, 274 Автомобільний транспорт

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Комп'ютерний інжиніринг, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Аеродинаміка літальних апаратів, Безпілотні літальні комплекси, Випробування та сертифікація літальних апаратів, Комп'ютерно-інтегроване проектування та конструювання авіаційної техніки, Літаки і вертольоти, Проектування та виробництво композитних конструкцій, Ракетні двигуни та енергетичні установки, Ракетні та космічні комплекси, Роботомеханічні системи та логістичні комплекси, Супутники, двигуни та енергетичні установки, Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок, Технології виробництва і ремонту літальних апаратів, Енергетичний менеджмент та енергоефективність, Комп'ютерно-інтегроване управління в енергетиці, Газотурбінні установки і компресорні станції, Енергетичний менеджмент, Комп'ютерно-інтегровані технології проектування енергетичних систем, Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії, Ядерні енергетичні установки, Інтелектуальні транспортні системи, Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів, Автомобілі та автомобільне господарство, Ракетне та ствольне озброєння, Теплофізика, Експлуатаційна діагностика, технічне обслуговування та ремонт авіаційних двигунів та енергетичних установок, Технології виробництва літальних апаратів, Проектування, виробництво та сертифікація авіаційної техніки

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Правознавство

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 255 Озброєння та військова техніка, 272 Авіаційний транспорт, 274 Автомобільний транспорт

освітньою програмою Комп'ютерний інжиніринг, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Аеродинаміка літальних апаратів, Безпілотні літальні комплекси, Випробування та сертифікація літальних апаратів, Комп'ютерно-інтегроване проектування та конструювання авіаційної техніки, Літаки і вертольоти, Проектування та виробництво композитних конструкцій, Ракетні двигуни та енергетичні установки, Ракетні та космічні комплекси, Роботомеханічні системи та логістичні комплекси, Супутники, двигуни та енергетичні установки, Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок, Технології виробництва і ремонту літальних апаратів, Енергетичний менеджмент та енергоефективність, Комп'ютерно-інтегроване управління в енергетиці, Газотурбінні установки і компресорні станції, Енергетичний менеджмент, Комп'ютерно-інтегровані технології проектування енергетичних систем, Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії, Ядерні енергетичні установки, Інтелектуальні транспортні системи, Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів, Автомобілі та автомобільне господарство, Ракетне та ствольне озброєння, Теплофізика, Експлуатаційна діагностика, технічне обслуговування та ремонт авіаційних двигунів та енергетичних установок, Технології виробництва літальних апаратів, Проектування, виробництво та сертифікація авіаційної техніки

Розробник: к.ю.н. Савчук О. О.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

“ 18 ” червня 2020 року – 12 с.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри права (№ 702)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.ю.н., доц.

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Спіцина Г. О.

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 3	Галузь знань (шифр і найменування) 13 Механічна інженерія Спеціальність <u>131 Прикладна механіка</u> (код і найменування) Освітня програма Роботомеханічні системи та логістичні комплекси (найменування) Рівень вищої освіти: молодший бакалавр з автоматизації та комп’ютерно-інтегрованих технологій	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2019/2020
Індивідуальне завдання ____ - ____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 32/90		1-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 години самостійної роботи студента – 3.6 годин		Лекції*
		16 годин
		Практичні, семінарські*
		16 години
		Лабораторні*
		____ годин
		Самостійна робота
58 годин	Вид контролю	
модульний контроль, залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 32/58

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою засвоєння здобувачами контексту основних норм і тенденцій у сучасному суспільстві у ході навчальної дисципліни “Правознавство”. Формування основоположних знань з теорії держави і права, основ цивільного, трудового, сімейного, вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, застосовувати теоретичні знання у практичному житті; навичок роботи з нормативно-правовими актами, правильно застосовувати правові норми у виробничо-службовій діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Правознавство” є вивчення основних положень теорії держави та права, інститутів конституційного, адміністративного, цивільного, сімейного, трудового, кримінального та інших галузей права.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність працювати в команді.

Програмні результати навчання: в результаті засвоєння курсу «Правознавство»:

- розуміти правові аспекти інженерної діяльності, навички прогнозування соціальних наслідків реалізації технічних завдань.

Міждисциплінарні зв’язки: вивчення курсу «Правознавство» є базою для досягнення фахових компетентностей згідно зі стандартом спеціальності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Держава: основні поняття.

Теорія держави. Поняття та ознаки держави. Теорії походження держави. Функції держави. Форми держави: форма правління, форма

державного устрою, політичний режим. Механізм (апарат) держави. Теорія розподілу влад.

Тема 2. Право: основні поняття

Поняття та ознаки права. Джерела права. Функції і принципи права. Норма права: поняття, структура, види. Система права. Форми (джерела) права. Закони і підзаконні нормативно-правові акти. Правовідносини: поняття, ознаки, склад. Юридичні факти. Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність.

Тема 3. Конституція України – Основний закон держави. Правовий статус громадянина.

Поняття, класифікації, форми, структури і функції конституції. Прийняття, здійснення, зміна та правова охорона конституції. Основні характеристики Конституції України. Проблема прав, свобод та обов'язків людини і громадянина – провідна тема Конституції. Поняття прав, свобод та обов'язків людини. Історія виникнення, розвитку та тенденцій прав людини. Конституційні гарантії прав людини та їх здійснення в Україні.

Тема 4. Державна влада в Україні.

Конституційний статус її органів. Верховна Рада України. Її правовий статус. Президент України. Його правовий статус і компетенція. Кабінет Міністрів України. Його правовий статус і компетенція.

Тема 5. Судустрій та правоохоронні органи.

Судова система України. Статус Конституційного Суду України. Статус судів загальної юрисдикції: структура і компетенція. Верховний Суд України. Правоохоронні органи України та їх функції. Прокуратура України. Органи внутрішніх справ: система, структура. Національна поліція. Органи юстиції: система, повноваження. Адвокатура України. Нотаріат в Україні. Правовий статус Служби безпеки України.

Тема 6. Цивільні правовідносини, їх зміст та підстави виникнення.

Поняття, предмет, основні принципи цивільного права. Джерела цивільного права. Суб'єкти і об'єкти цивільного права.

Тема 7. Зобов'язання в цивільному праві. Цивільно – правовий договір.

Поняття, витоки виникнення та види зобов'язань. Забезпечення виконання зобов'язань. Поняття правочину, класифікація та порядок укладання цивільного договору.

Тема 8. Право власності та його захист.

Правове регулювання відношень власності в Україні. Право власності. Форми власності. Порядок зміни форм власності. Захист права власності.

Тема 9. Право інтелектуальної власності.

Поняття та право забезпечення права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Особливості правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності.

Модуль 2

Тема 10. Трудові правовідносини. Трудовий договір та контракт як особливий вид трудового договору.

Основні положення трудового права. Поняття, принципи та джерела трудового права. Суб'єкти трудових правовідносин. Порядок укладання трудового договору і трудового контракту. Переведення на іншу роботу.

Тема 11. Робочий час та час відпочинку.

Поняття та класифікація робочого часу та часу відпочинку. Надурочні роботи. Види відпусток.

Тема 12. Колективний договір. Охорона праці. Матеріальна відповідальність працівника.

Законодавче регулювання питань укладання, дотримання та припинення колективного договору. Його зміст. Обов'язки працівника та роботодавця з забезпечення охорони праці на підприємстві. Відповідальність працівника за спричинення матеріальної шкоди. Її види. Договір про повну матеріальну відповідальність.

Тема 13. Основи екологічного права

Екологічне право. Екологічні права і обов'язки громадян. Право природокористування. Загальне і спеціальне користування ресурсами. Суб'єкти права користування природними ресурсами. Система аграрного права і його співвідношення з іншими галузями права. Поняття і класифікація суб'єктів аграрних правовідносин. Поняття аграрних правовідносин, їх зміст і класифікація. Земельне право як комплексна галузь права. Земельні відносини. Об'єкти земельних відносин. Землі України за цільовим призначенням. Право власності на землю. Земельна ділянка. Права та обов'язки власників земельних ділянок. Право земельного сервітуту. Контроль за використанням і охороною земель. Підстави для припинення права власності на земельну ділянку.

Тема 14. Предмет та метод адміністративного права. Адміністративна відповідальність.

Основні положення адміністративного права України. Адміністративне право як регулятор норм виконавчо-розпоряджувальницької діяльності держави, її органів та посадових осіб.

Адміністративна відповідальність громадян та посадових осіб. Склад адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень

Тема 15. Основи фінансового і банківського права.

Фінансове право як галузь права. Джерела фінансового права. Фінансово-правові відносини. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та їх суб'єкти. Бюджетна система України. Бюджетний устрій та його принципи. Бюджетний процес. Поняття і предмет податкового права України. Поняття податку та види податків. Правові основи банківської діяльності. Поняття банківського права. Банківські правовідносини. Джерела банківського права. Банк, як інститут фінансово-кредитної системи. Функції НБУ за чинним законодавством. Поняття банківської таємниці.

Тема 16. Поняття, предмет та принципи кримінального права. Поняття та види злочинів.

Загальні поняття кримінального права. Окремі види злочинів і кримінальна відповідальність за їх скоєння. Судимість. Поняття та значення кримінального покарання. Поняття та наслідки судимості. Зняття та погашення судимості. Співучасть у злочині.

Модульний контроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1					
Модуль 1					
Тема 1. Держава: основні поняття.	4	-	2	-	2
Тема 2. Право: основні поняття	6	2	2	-	2
Тема 3. Конституція України – Основний закон держави. Правовий статус громадянина.	6	2	2	-	2
Тема 4. Державна влада в Україні.	6	2	2	-	2
Тема 5. Судострій та правоохоронні органи	6	2	2	-	2
Тема 6. Цивільні правовідносини, їх зміст та підстави виникнення	6	2	2	-	2
Тема 7. Зобов'язання в цивільному праві. Цивільно – правовий договір	7	2	2	-	3
Тема 8. Право власності та його захист	7	2	2	-	3
Модульний контроль 1	2	2			
Разом за змістовим модулем 1	50	16	16		18

Тема 9. Трудові правовідносини. Трудовий договір та контракт як особливий вид трудового договору	5	2		-	3
Тема 10. Робочий час та час відпочинку	5	2		-	3
Тема 11. Колективний договір. Охорона праці. Матеріальна відповідальність працівника	5	2		-	3
Тема 12. Основи екологічного права	3	-		-	3
Тема 13. Предмет та метод адміністративного права. Адміністративна відповідальність	5	2		-	4
Тема 14. Основи фінансового і банківського права	5	2		-	4
Тема 15. Поняття, предмет та принципи кримінального права. Поняття та види злочинів	5	2		-	4
Модульний контроль 2	5	2		-	-
Разом за змістовним модулем 2	40	16	-		24
Усього годин	90	32	16		42

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Право: основні поняття	2
2	Тема 2. Конституція України – Основний закон держави. Правовий статус громадянина.	2
3	Тема 3. Судустрій та правоохоронні органи	2
4	Тема 4. Цивільні правовідносини, їх зміст та підстави виникнення	2
5	Тема 5. Трудові правовідносини. Трудовий договір та контракт як особливий вид трудового договору	2
6	Тема 6. Основи екологічного права	2
7	Тема 7. Предмет та метод адміністративного права. Адміністративна відповідальність	2
8	Тема 8. Поняття, предмет та принципи кримінального права. Поняття та види злочинів	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Держава: основні поняття.	2
2	Тема 2. Право: основні поняття	2
3	Тема 3. Конституція України – Основний закон держави. Правовий статус громадянина.	2
4	Тема 4. Державна влада в Україні.	2
5	Тема 5. Судові та правоохоронні органи	2
6	Тема 6. Цивільні правовідносини, їх зміст та підстави виникнення	2
7	Тема 7. Зобов'язання в цивільному праві. Цивільно – правовий договір	3
8	Тема 8. Право власності та його захист	3
9	Тема 9. Трудові правовідносини. Трудовий договір та контракт як особливий вид трудового договору	3
10	Тема 10. Робочий час та час відпочинку	3
11	Тема 11. Колективний договір. Охорона праці. Матеріальна відповідальність працівника	3
12	Тема 12. Основи екологічного права	3
13	Тема 13. Предмет та метод адміністративного права. Адміністративна відповідальність	4
14	Тема 14. Основи фінансового і банківського права	4
15	Тема 15. Поняття, предмет та принципи кримінального права. Поняття та види злочинів	4
	Разом	42

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні заняття навчальним планом не передбачені.

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді заліку.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях і практичних заняттях	0...5	2	0...10
Модульний контроль	0...20	1	0...20

Змістовний модуль 2			
Робота на практичних заняттях	0...5	8	0...40
Модульний контроль	0...30	1	0...30
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні засади конституційного ладу в Україні, права, свободи та обов'язки громадян України, устрій державної системи законодавчої, виконавчої та судової влади, принципи місцевого самоврядування, а також питань територіального устрою, порядку введення Конституції в дію;

- теорію та практику документознавства, управління документаційними процесами в аспектах документаційного забезпечення діяльності установ, електронного документообігу та урядування, організації державного апарату України, організації референтської та офісної діяльності;

- законодавчі та галузеві нормативні документи.;
- характер та зміст різних суспільних відносин, які регулюються правом;
- особливості захисту прав та законних інтересів громадянина з метою виховання правової свідомості та культури;

- нові закони, що регулюють економічне та політичне середовище суспільного життя;

- основні принципи і правовий механізм регулювання суспільних відносин в умовах ринкової економіки;

- трудові, майнові та ін. соціальні права та обов'язки у правовідносинах з наймачем на підприємствах та організаціях будь-яких форм власності.

вміти:

- давати правовий аналіз конкретних суспільних відносин;
 - застосовувати знання у практичних ситуаціях;
 - знати та розуміти предметну область професійної діяльності;
- використовувати отримані правові знання у своїй діяльності, розв'язувати правові ситуації;

- опановувати технології електронного урядування та електронного документообігу;
- орієнтуватися у правовій документації;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати правові знання;
- вільно орієнтуватися у питаннях правового характеру обраної професії;
- аналізувати принципи та структуру організації та діяльності усіх органів держави.

- правильно користуватися Кодексами України, а також Законами України. Указами президента, Постановами Кабінету Міністрів України, іншими нормативними актами;
- укласти трудові та майнові угоди, договори та контракти;
- скласти звинувачення, скарги, позовні заяви до суду та в адміністративні органи для захисту своїх прав та законних інтересів;
- укласти проекти рішень з трудових, цивільних, господарських та інших спорів на захист своїх прав. застосовувати на практиці засвоєнні теоретичні положення, оперувати принципами та методами лексикологічного аналізу.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).

14. Рекомендована література

Базова

1. Гапотій В. Д. Правознавство [Текст] : конспект лекцій у схемах : практ.-граф. навч. посіб. / Гапотій В. Д. – Мелітополь : Вид. Будинок Мелітоп. міськ. друк., 2013. – 333 с.
2. Поліщук М. С. Правознавство [Текст] : навч. посіб. для студентів не юрид. спец. ВНЗ / М. С. Поліщук, М. І. Логвиненко. – Харків : Право, 2014. – 106 с.
3. Збірник законів України до курсу «Правознавство» [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : [у 2 т.] / [упоряд. В. М. Кириченко, Ю. В. Кириченко] ; Запоріж. нац. техн. ун-т. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2013. Т. 1. – 2013. – 343 с., Т. 2. – 2013. – 243 с.
4. Теорія держави і права [Текст] : посіб. для підготов. до держ. іспитів / [Д. В. Лук'янов та ін.] ; за заг. ред. О. В. Петришина. – 2-ге вид., допов. і змін. – Х. : Право, 2013. – 202 с.
5. Скакун О. Ф. Теорія права і держави [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун. - Вид. 4-те, допов. і переробл. - К. : Правоваєдність, 2013. - 524 с.

Допоміжна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/55-12
3. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1427-12
4. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. № 2235-III (із змін.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
2. Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua
3. Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
4. Офіційна веб-сторінка Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: www.mon.gov.ua
5. Офіційна веб-сторінка Єдиного реєстру судових рішень України: <http://www.reyestr.court.gov.ua>